

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่*
THE POLITICAL PARTICIPATION OF PEOPLE IN THE ELECTION
OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVE IN PHRAE PROVINCE

สายัณห์ อินนันใจ, Sayan Innunjai
ธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว, Thananan Kamthinkeaw
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus
ไพรินทร์ ณ วันนา, Phairin Na Wanna
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
Lamphun Buddhist College
กฤษณะ เชื้อสิงห์, Kritsana Chursing
สำนักงานประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
Bangkok Public Relations Office, Metropolitan Administration
Email : Sayan2516 @yahoo.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่

วิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม มีการวิจัยเชิงปริมาณ รวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามมีประชากรจำนวน 398 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีจำนวน 9 คน ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการ

---

* Received 21 October 2020; Revised 28 December 2020; Accepted 31 December 2020

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้เทคนิควิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้ง ได้แก่ การติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์และสื่อโซเชียล มีบางกลุ่มสร้างกระแสข่าวปลอมขึ้น ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในทางที่ผิดได้ และข้อเสนอแนะพบว่า ควรเปิดเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อลดการเอาเปรียบและการกระทำสอง มาตรฐานในการหาเสียงเลือกตั้ง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การเมืองของประชาชน, การเลือกตั้ง

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the level of people's Political participation towards the election of the House of Representatives (MP) in Phrae Province, 2) to study the problems, obstacles, and ways to solve the problems of people's political participation towards the election of the House of Representatives in Phrae Province.

This research uses mixed methods research, consisting of quantitative research by collecting data by distributing questionnaires from 398 peoples by used convenient sampling method and the qualitative research were collected by the in depth interview from 9 persons by using purposive selection. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and the data from the interview, data analysis using content analysis technique.

The results of the research found that the levels of political participation of people on the election were at a moderate level. When considering each aspect found that exercise of voting rights was at a high level and the regarding participation in political activities were at a low level. Results

of data analysis of problems and obstacles people's participation in the elections found that the following news from television and social media. There were some groups that made fake news to mislead people to misunderstand. As for the suggestions, it found that they should open the forum to show the opinion of people in the sub-district, district and province for reducing the exploitation and the double standard actions in the election campaign.

Keyword : Participation, Politics of the people, Election

บทนำ

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจนอาจกล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอด นิสิตนักศึกษา เป็นปัญญาชนเป็นกำลังสำคัญของชาติและเป็นพลังสำคัญทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สุทธิมา สัญวงษ์, 2557, น. 52) การเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สุดเพราะเป็นเรื่องของอำนาจที่จัดสรรประโยชน์ให้มีในสังคม (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2549, น. 16) รัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2560 ฉบับปัจจุบัน รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย กำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการใช้สิทธิทางตรง ยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (ILaw, 2560, ออนไลน์, 2560)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมชุมนุม การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การสนทนาเรื่องการเมือง เป็นต้น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา จึงมีความสนใจทำวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ เพื่อนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการสนทนาทางการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองจังหวัดแพร่ จำนวน 77,646 คน (คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดแพร่, 2562) โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการบังเอิญเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากจำนวน 398 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (อภินันต์ จันตะนี, 2549, น. 35) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ตัวแทนประชาชนที่อยู่อาศัยในจังหวัดแพร่ ตัวแทนนิสิตในจังหวัดแพร่ จำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าถ้อยแถลงที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการสนทนาทางการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้เทคนิควิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.82 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 33 – 39 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 19,999 บาท จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนมีการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D = 1.176) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 1.05) รองลงมาคือด้านการสนทนาทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}$ = 3.40, S.D = 1.165) รองลงมาคือด้านการติดตามข่าวสารทาง การเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.29, S.D = 1.141) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.82, S.D = 1.348)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ พบว่าติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ตลอดเวลา และให้ความสำคัญกับข่าวสารทางการเมืองน้อย มีแต่เรื่องโจรมติ ใส่ร้าย ไม่สร้างสรรค์ หาประโยชน์ใส่ตัวเอง และข้อเสนอแนะแก้ปัญหา พบว่า ควรเปิดเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อลดการเอาเปรียบและการกระทำสองมาตรฐานในการหาเสียงเลือกตั้ง และควรปรับเปลี่ยนการเสนอข่าว ไม่ให้มีแต่เรื่องโจรมติใส่ร้าย ไม่สร้างสรรค์

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ ของตัวแทนประชาชนในจังหวัดแพร่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เป็นการช่วยเตรียมความพร้อมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติก่อนการเลือกตั้งจะเป็นการวางรากฐานสู่การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยให้กับประชาชน การให้ความสนใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการชักชวนและรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะทำให้การเลือกตั้งเกิดความยุติธรรมทางการเมือง เนื่องจากประชาชนจะออกไปใช้สิทธิจำนวนมาก จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้สมัครทางการเมืองว่า ผู้ใดควรได้รับการเลือกให้เป็นตัวแทนของประชาชน จะทำให้เกิดการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น

การประชาสัมพันธ์ที่ดีกลุ่มการเมืองควรเป็นผู้เร่งประชาสัมพันธ์ด้วยเพื่อจะได้ถือโอกาสแนะนำตัวของผู้ลงสมัคร ได้มีโอกาสในการชี้แจงนโยบายทางการเมือง และได้เข้าไปสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อให้เข้าใจในสภาพความต้องการของประชาชน

ประเทศที่มีความเจริญทางด้าน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองด้วยการสนทนาทางการเมืองกับคนทุกกลุ่มถ้าอยากเปิดเผยไม่จำเป็นต้องปกปิดสถานภาพของตนเองเพราะตัวกฎหมายถือได้ว่าเป็นการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองประชาชน มักจะมีความสนใจน้อยหรือมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองค่อนข้างน้อยเหตุเพราะความไม่พร้อมในหลายปัจจัย เช่น

ความรู้ความสามารถหรือความพร้อมทางด้านการเงิน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองนั้น ต้องอาศัยความพร้อมความสมัครใจความสนใจทางการเมืองจึงจะสามารถตัดสินใจเข้าร่วมได้

5. สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ ของตัวแทนประชาชนในจังหวัดแพร่ โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้าน จากการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วนั้น สามารถบ่งบอกได้ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้ง อันได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ตลอดเวลา รวมทั้งการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และสื่อโซเชียล เป็นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่องทางที่มากที่สุด เป็นไปตามสถานการณ์ที่น่าสนใจทางการเมือง หากในช่วงเวลานั้นสถานการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนก็จะทำให้เกิดความสนใจและรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือการไปใช้สิทธิทุกครั้งในการเลือกตั้ง ชักชวนให้คนใกล้ชิดเช่น ญาติไปเลือกตั้งให้มากที่สุด การใช้สิทธิโดยอิสระ กล่าวคือ การไปออกเสียงต้องเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการไปออกเสียง ด้านสนทนาทางการเมืองเป็นบางครั้งกับเพื่อนฝูง กับคนสนิทที่มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนแนวคิดกัน แต่ถ้ามองสนทนาทางการเมือง โดยขาดหลักการและเหตุผล ทำให้เกิดความแตกแยก รวมทั้งการจัดเวทีสนทนารับฟังความคิดเห็นของประชาชน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยร่วมหาเสียงให้กับนักการเมือง หรือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วยการติดป้ายหาเสียงติดสติ๊กเกอร์ เป็นต้น โดยยึดความเป็นประชาธิปไตยและความถูกต้องเป็นหลักอย่างมองเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวให้มองส่วนรวมเป็นหลัก การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองประชาชนมักจะมี ความสนใจน้อยหรือมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองค่อนข้างน้อย เหตุเพราะความไม่พร้อมในหลายปัจจัยเช่นความรู้ความสามารถหรือความพร้อมทางด้านการเงิน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองนั้นต้องอาศัยความพร้อมความสมัครใจความสนใจทางการเมืองจึงจะสามารถตัดสินใจเข้าร่วมได้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 1.176) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.141) ซึ่งการติดตามข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ตลอดเวลา รวมทั้งการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และสื่อโซเชียล มีบางกลุ่มสร้างกระแสข่าวปลอมขึ้นให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในทางที่ผิดได้ ตลอดถึงการเปิดเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อลดการเอาเปรียบและการกระทำ 2 มาตรฐานในการหาเสียงเลือกตั้ง การกระจายข่าวสารในจังหวัดยังไม่ครอบคลุม หลากหลาย ข่าวสารบางสำนัก มีการบิดเบือนข้อมูลความจริง และ ควรปรับเปลี่ยนการเสนอข่าว ไม่ให้มีแต่เรื่องโจมตีใส่ร้าย ไม่สร้างสรรค์

ผลการวิจัยแสดงจากผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงข่าวสารในช่องทางใดมากที่สุด เป็นไปตามสถานการณ์ที่น่าสนใจทางการเมือง หากในช่วงเวลานั้นสถานการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนก็จะทำให้เกิดความสนใจและรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น และสำคัญที่สุดขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับสารเป็นสำคัญ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เป็นการช่วยเตรียมความพร้อมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติก่อนการเลือกตั้งจะเป็นการวางรากฐานสู่การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยให้กับประชาชน การให้ความสนใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการชักชวนและรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะทำให้การเลือกตั้งเกิดความยุติธรรมทางการเมือง เนื่องจากประชาชนจะออกไปใช้สิทธิจำนวนมาก จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้สมัครทางการเมืองว่า ผู้ใดควรได้รับการเลือกให้เป็นตัวแทนของประชาชน จะทำให้เกิดการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก ลินสวีสต์ (ฌ็อง-ฌัก ลินสวีสต์, 2518, น. 14) ได้กล่าวว่า ความสนใจทางการเมืองนั้นเป็นพื้นฐานของความโน้มเอียงพื้นฐานทางการเมือง เช่น ความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง ฯลฯ บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลทั่ว ๆ ไป

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมในขั้นแรก เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สูงขึ้น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมในชุมชน (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ, 2558) ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล เข็มนาจิตร

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด เพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย อันดับแรก คือ ความสามัคคี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ความโปร่งใส การรับรู้ข่าวสาร ความผูกพัน ภาวะผู้นำ ความมั่นคง การเป็นสมาชิกกลุ่มทาง สังคม ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปกครองส่วนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 (กมล เข็มนาจิตร, 2557)

ประเทศที่มีความเจริญทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะให้สิทธิเสรีภาพ แก่ประชาชนในการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองด้วยการสนทนาทางการเมืองกับคน ทุกกลุ่มถ้าอยากเปิดเผยไม่จำเป็นต้องปกปิดสถานภาพของตนเองเพราะตัวกฎหมายถือได้ว่าเป็น การแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพาพร พิมพิสุทธิ์ ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการ กระทำอาจจะถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย อาจใช้ความรุนแรง หรือไม่ใช้ความรุนแรง การกระทำต่าง ๆ อาจโดยสำนักทางการเมืองหรือถูกชักจูงระดมพลังก็ได้เช่นกันและต้อง สะท้อนการกระทำของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลเรียกว่า “การมีส่วนร่วม โดยตนเอง” การมีส่วนร่วมซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายโดยอ้อม เรียกว่า “การมี ส่วนร่วมโดยการถูกระดม” (ทิพาพร พิมพิสุทธิ์, 2521, น. 214 - 215) สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนชั้นกลาง ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจที่มีลักษณะสมเหตุสมผล แบบที่เป็นเครื่องมือและการตัดสินใจที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความสมเหตุสมผล มีความสัมพันธ์ กับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, 2559, น. บทคัดย่อ)

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองประชาชน มักจะมีความสนใจน้อยหรือมีความพร้อม ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองค่อนข้างน้อยเหตุเพราะความไม่พร้อมในหลายปัจจัยเช่น ความรู้ความสามารถหรือความพร้อมทางการเงิน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองนั้น ต้องอาศัยความพร้อมความสมัครใจความสนใจทางการเมืองจึงจะสามารถตัดสินใจเข้าร่วมได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพิสุทธิ์ ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลของ โครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือการเข้าร่วมในทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากการ กำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลในการจำกัดการเข้าร่วมทางการเมืองของ

ผู้ที่มีการศึกษาต่ำ และสถานภาพทางสังคมต่ำ (อนุสรณ์ ลิ้มมณี และ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ, 2520, น. 20-36) นอกจากนี้พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่นอาหาร เสียงปิ่น เป็นต้น ทศนคติ และสถานการณ์ (ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, 2518, น. 24-36) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถแสดงออกมา ในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็นต้น และแสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดแพร่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1) ควรมีแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้งให้มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมภายในจังหวัดอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 วัน ในการให้ประชาชนออกไปรณรงค์ ในเรื่องการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีการตื่นตัวในเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยการช่วยรณรงค์เลือกตั้งให้ความรู้การใช้สิทธิผ่านหอกระจายข่าวชุมชน

2) ประชากรจังหวัดแพร่มีจำนวนมากในกลุ่มผู้สูงอายุหลายคนที่มีปัญหาทางการได้ยิน ซึ่งต้องค่อย ๆ อธิบายให้เข้าใจจึงทำให้ผู้ศึกษาเกิดความล่าช้าในการสำรวจแบบสอบถาม

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ประชาชนได้รับทราบในทุกเรื่อง และชัดเจน เพื่อให้ประชาชนมีการตัดสินใจในทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในลักษณะเรื่องเดียวกันในพื้นที่อื่น และเพื่อใช้เป็นแนวทางการประกอบการพิจารณาวางแผน กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2) ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในเขตจังหวัดแพร่

3) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตจังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

- กมล เข็มนาจิตร์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 8 (17).
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2549). พื้นฐานรัฐศาสตร์กับการเมืองในศตวรรษที่ 21. นครปฐม : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดแพร่. สรุปผลการเลือกตั้งจังหวัดแพร่ พ.ศ. 2562. เอกสารเย็บเล่ม, มปป.
- ทิพาพร พิมพิสุทธิ์. (2521). พัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2559) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชั้นกลาง. รายงานวิจัย. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2518). จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. (2558). รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการขององค์การปกครองท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอ เมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารรมยสาร. 13(1), มกราคม – เมษายน 2558.
- สุจิต บุญบงการ. (2551). วัฒนธรรมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- สุทธิมา สัญวงษ์. (2557). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. เรียกใช้เมื่อ 3 กันยายน 2557 จาก <http://www.truepllookpanya.com>.
- อนุสรณ์ ลีम्मณี และทิพาพร พิมพิสุทธิ์. (2520). พฤติกรรมทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิรัตน์ จันตะนี. (2549). การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับวิจัยทางธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ :มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ILaw. (2560). รัฐธรรมนูญ 2560 ให้เรามีส่วนร่วมเรื่องอะไรได้บ้าง. เรียกใช้เมื่อ 9 ธันวาคม 2560. จาก <https://ilaw.or.th/node/4697>.

